

18.2.1969

Toimihenkilö- ja työntekijäjärjestöjen jäsenmaksujen perintä työnantajan toimesta

Valtioneuvoston kanslialle sekä kaikille ministeriöille ja niiden alaisille virastoille ja laitoksille

Valtion eri virastojen ja laitosten sekä asianomaista työalaa edustavien toimihenkilö- ja työntekijäjärjestöjen välisissä, vuodeksi 1969 tehdyissä työehtosopimuksissa ja niihin verrattavissa pöytäkirjoissa on, yksityisalojen työehtosopimuksissa noudatettuja periaatteita seuraten, yleensä sovittu asianomaisten järjestöjen jäsenmaksujen perimisestä toimihenkilön tai työntekijän palkasta hänen antamansa valtuutuksen perusteella työnantajan toimesta. Jäsenmaksujen perinnässä ilmenneen epätie-toisuuden vuoksi valtiovarainministeriö kiinnittää virastojen ja laitosten huomiota seuraaviin seik-koihin:

- Jäsenmaksujen perintään saadaan ryhtyä, jos niiden perimisestä on sovittu asianomaista työalaa koskevassa työehtosopimuksessa tai siihen verrattavassa pöytäkirjassa. Jäsenmaksut saadaan työeh-tosopimuksen tai pöytäkirjan nojalla periä vain sinä aikana, jona sopimus tai pöytäkirja on voimas-sa.

- Jäsenmaksu saadaan edellä mainituin edellytyksin periä vain sellaisen toimihenkilön tai työnteki-jän palkasta, joka on antanut jäsenmaksun perintään kirjallisen valtuutuksen tai tehnyt työnantajan kanssa sitä koskevan sopimuksen (jäsenmaksun perintäsopimus). Jäsenmaksun perintä on mahdolli-nessa perintäsopimuksessa rajoitettava enintään siksi ajaksi, jona työnantaja työehtosopimuksen tai siihen verrattavan pöytäkirjan nojalla on velvollinen jäsenmaksut perimään.

Ennenkuin jäsenmaksujen perintään ryhdytään, on viraston tai laitoksen, asianomaisen järjestön kanssa neuvoteltuaan tai sovittuaan, annettava alaisilleen palkanmaksuviranomaisille täsmälliset ohjeet perinnässä noudatettavasta menettelystä. Virastojen tai laitosten ohjeissa ja mahdollisissa perinnän järjestelyä koskevissa sopimuksissa on pyrittävä kiinnittämään huomiota erityisesti seu-raaviin näkökohtiin.

1. Perinnän kohteena oleva jäsenmaksu

Jäsenmaksu peritään palkasta palkanmaksuviranomaisen toimesta ja sen suuruisena kuin asian-omainen järjestö kirjallisesti ilmoittaa. Perittävään jäsenmaksuun saa sisältyä myös valtakunnallisis-ta työttömyyskassoista annetussa laissa (125/34) tarkoitetun työttömyyskassan jäsenmaksu, edellyt-täen, että perintä tapahtuu yhtenä eränä. Jäsenmaksuun ei saa yhdistää erillisiä eriä, esimerkiksi liit-tymis- tai työtaistelurahastomaksuja.

Perittävä jäsenmaksu on määriteltävä markkamääräisesti tai tietyinä prosenttina perinnän perusteena olevasta palkasta. Perinnän perusteena olevan palkan käsite ja perintäkausi on täsmällisesti määri-teltävä.

Viraston tai laitoksen asiana ei ole tutkia, täyttääkö perittäväksi ilmoitettu jäsenmaksu veroväh-enyskelpoisuuden edellytykset.

2. Valtakirjat ja perintäsopimukset

Järjestön asiana on jäseniltään hankkia sekä viraston tai laitoksen osoittamalle palkanmaksuviranomaiselle toimittaa edellä tarkoitettut valtakirjat tai työntekijöiden allekirjoittamat perintäsopimukset, joihin tulee sisältyä vähintään liitteenä (liite 1) olevassa valtakirjakaavassa tarkoitettut tiedot.

Jäsenmaksun perintää varten antamansa valtakirjan toimihenkilö tai työntekijä voi peruuttaa kirjallisella ilmoituksella, josta tulee ilmetä ainakin asianomaisen henkilötiedot, työpaikka ja järjestö. Ilmoitus on tehtävä palkanmaksuviranomaiselle. Jos ilmoitus tehdään järjestölle, sen asiana on ilmoittaa peruutuksesta palkanmaksuviranomaiselle. Jäsenmaksun perintä lopetetaan valtakirjasta ilmenevästä ajankohdasta lukien. Vastaavasti voidaan mahdollinen perintäsopimus irtisanoa siten kuin sopimuksessa on sovittu. Peruutusilmoitus on kirjattava sen saapumispäivälle.

3. Jäsenmaksujen tilitykset ja niitä koskevat selvitykset

Palkasta perittävien jäsenmaksujen tilittämistä on neuvoteltava asianomaisen järjestön kanssa. Tilitystavan tulee olla työtä ja kustannuksia säästävä. Tilittämättä olevista jäsenmaksueristä ei suoriteta korkoa.

Mikäli jäsenmaksu lasketaan määräprosenttina palkasta ja tilitetään yhtenä eränä kaikkien perinnän piiriin kuuluvien henkilöiden osalta, jäsenmaksu on perintää varten kuitenkin laskettava erikseen kunkin palkansaajan palkasta. Pyörityksessä noudatetaan rahalain mukaista pyörityssääntöä.

Viraston tai laitoksen on toimitettava järjestön kanssa sovittavaan määräaikaan mennessä järjestölle jäsenkohtainen selvitys edellisen kalenterivuoden aikana perityistä jäsenmaksuista. Kuitenkin voidaan sopia, että selvitys annetaan enintään kahdesti vuodessa ja, mikäli tilitysjärjestelmä sitä edellyttää, päättyneiden työsuhteiden osalta työsuhteen päättyttyä, jolloin vuosittaisissa tai puolivuositaisissa selvityksissä otetaan huomioon vain ne toimihenkilöt ja työntekijät, joiden työsuhteet edelleen jatkuu.

4. Veroviranomaista varten annettava todistus

Palkanmaksuviranomaisen tulee työsuhteen päättyessä tai, mikäli työsuhteet jatkuu seuraavalle kalenterivuodelle, kalenterivuositain, antaa palkansaajalle verokirjan palauttamisen yhteydessä tai muulloin todistus tämän palkasta kalenterivuoden aikana pidättämästä jäsenmaksusta. Työsuhteen jatkuessa todistus on annettava viimeistään kalenterivuoden päättymistä seuraavan tammikuun 15 päivään mennessä.

Todistus voidaan merkitä verokirjaan, sen liitteeseen tai erilliseen todistukseen. Erillinen todistus on laadittava oheisen todistusmallin (liite 2) mukaisesti. Ammattiyhdistysmerkinnäksi riittää sen keskusliiton nimilyhennys, johon järjestö kuuluu (esim. SAK, SAJ, STTK, TVK, VTK). Jollei järjestö kuulu mihinkään keskusliittoon, sen täydellinen nimi on merkittävä todistukseen. Verokirjaan jäsenmaksu voidaan siten merkitä lisätiedoille varattuun kohtaan esimerkiksi seuraavasti: 85:-/ao. nimilyhennys.

5. Muut näkökohdat

Järjestön asiana on kustantaa valtakirja-, perintäsopimus ja peruutusilmoituslomakkeet.

Virasto tai laitos voi jäsenmaksun perinnässä käyttää hyväkseen rahalaitosten ja järjestöjen toimesta suunniteltuja perintäjärjestelmiä edellyttäen, että ne säästävät perintäkustannuksia ja että niihin kuuluvat valtakirja-, perintäsopimus- ja peruutusilmoituslomakkeet täyttävät edellä tarkoitetut vaatimukset.

Viraston tai laitoksen tulee antaa alaisilleen palkanmaksuviranomaisille tarkemmat ohjeet jäsenmaksujen perinnässä noudatettavasta menettelystä.

Viraston tai laitoksen on määrättävä, mihin palkkaluettelon ruutuun palkasta pidätettävä jäsenmaksu on kirjattava. Tarkoitukseen saadaan, yleisiä virastolomakkeita n:ot 42, 43, 44 tai 45 samoinkuin 46 käytettäessä, käyttää vain ruutuja 18-20 tai 32-36.

Viraston tai laitoksen ohjeet, jotka koskevat jäsenmaksujen perinnässä noudatettavaa menettelyä, samoinkuin järjestöjen kanssa mahdollisesti tehdyt sitä koskevat pöytäkirjat on lähetettävä valtiovarainministeriölle tiedoksi kaksin kappalein.

Muissa kuin edellä tarkoitetuissa tapauksissa kysymys ammattiyhdistysten jäsenmaksujen perinnästä työnantajan toimesta on erikseen alistettava valtiovarainministeriön harkittavaksi.

Tämä kirje ei koske ammattiyhdistysten jäsenmaksujen perimistä virka- tai muussa siihen verrattavassa palvelussuhteessa valtioon olevien henkilöiden palkoista työnantajan toimesta.

Edellä olevan valtiovarainministeriö kunnioittaen ilmoittaa valtioneuvoston kanslialle sekä kaikille ministeriöille ja niiden alaisille virastoille ja laitoksille tiedoksi ja noudatettavaksi.

Ministeri Ele Alenius

Vs. hallitusneuvos Kalevi Salmi

Liite 1: Valtakirjan kaava (ei järjestelmässä)

Liite 2: Todistus suoritetusta ammattiyhdistyksen jäsenmaksusta (ei järjestelmässä)